

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. de Minister voor Milieu en Wonen
Mevr. S. van Veldhoven-van der Meer
Rijnstraat 8
2515 XP DEN HAAG

Rouveen, 28 januari 2020

Ref. nr.: HA20003

Betreft: **Internetconsultatie Wijziging Regeling Ammoniak en Veehouderij**

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij informeer ik u als adviseur in en organisator van diverse Rav-aanvragen voor zowel afgeleide als gemeten emissiearme stalsystemen in de pluimveehouderij die inmiddels op de Rav-lijst staan, over ons standpunt inz. de voorgenomen wijziging in de Regeling ammoniak en veehouderij.

Het betreft de wijziging van artikel 2 (artikel I, onder 2), waardoor vanaf de inwerkingtreding van deze wijziging de definitieve emissiefactor voor een emissiearm huisvestingssysteem alleen wordt toegepast voor een huisvestingssysteem dat is geleverd door of namens degene die de metingen aan het systeem heeft laten beoordelen.

We begrijpen dat u hiermee initiatiefnemers wilt beschermen zodat ze de gemaakte kosten voor het ontwikkelen en laten meten van een nieuw emissiearm huisvestingssysteem terug kunnen verdienen. U hoopt daarmee fabrikanten en leveranciers te enthousiasmeren en de rem op innovatie op te heffen.

Dat zal echter niet gebeuren. Integendeel, het zal een nóg hogere drempel opwerpen om nieuwe technieken en inzichten en verfijningen in erkende of te erkennen stalsystemen door te voeren.

U overweegt het artikel zo aan te passen, dat (na de introductiedatum) als vereiste wordt gesteld dat dit systeem moet zijn geleverd door of namens degene die de metingen aan het huisvestingssysteem heeft laten beoordelen.

Hebt u enig idee hoeveel erkende systemen op de Rav-lijst zijn opgenomen nadat ze gemeten zijn? En hoeveel systemen er zijn opgenomen als afgeleide factor? Er zijn beduidend meer afgeleide emissiefactoren dan dat er emissiefactoren gemeten zijn, niet alleen op basis van een 'doorvertaling van de ene naar de andere dier- of subcategorie' maar ook als 'afgeleide techniek van een reeds erkend stalsysteem' wat toegepast wordt in een nieuwe vorm of nieuwe toepassing.

Als u met uw wijziging in het artikel het gebruik of het toepassen van afgeleide emissies uitbant (welke telkens op grond van goede motivatie door de deskundigen van de TAP via RVO zijn/worden geaccordeerd), en hiermee expliciet te allen tijde metingen verplicht, is het hek van de dam.

Ik verzoek u dan ook in uw artikel en in de regeling deze invalshoek open te houden. Het komt té vaak voor dat er een fabrikant of stalrichtter bij me langs komt met een lumineus idee, maar dat hij absoluut niet in is voor een meettraject wat zo maar 2 of 3 jaar kan duren en al gauw € 100.000,- of meer kost, waarbij het de vraag is of hij dat ook terug kan verdienen (in de beperkte Nederlandse markt met allerlei subcategorieën binnen bijvoorbeeld de pluimveehouderij en de voortschrijdende aanscherping in wet- en regelgeving), áls zijn ingebrachte techniek dan al niet is ingehaald door een betere variant of nieuwe normen in het Besluit huisvesting of de Maatlat Duurzame Veehouderij.

Ik heb door de jaren heen al heel wat afgeleide factoren gevraagd (ook gemeten factoren, overigens) en de meeste fabrikanten/leveranciers schrikken terug voor de meetkosten (tussen de € 75.000 en € 120.000,- voor een volwaardige ongesubsidieerde meting op 4 locaties) en de tijd die er mee gemoeid is.

Ik heb op die manier diverse innovaties ingebracht waarvan er meerdere inmiddels op de Rav-lijst staan. De innovatie bij een afgeleide factor kan aansluiten bij een bestaande staltechniek of werkingsprincipe, waardoor een afgeleiding veel sneller en voordeliger is door te voeren, dan wanneer elke variatie in het veld eerst via een officieel meettraject gemeten zou moeten worden. Een afgeleiding is goedkoper en sneller en werkt juist innovatie en inpasbaarheid en daarmee ook de toepassing en snelle implementatie in de hand.

En als er geen manier is het afgeleid goedgekeurd te krijgen, dan is het meten een serieuze optie. En als er dan gemeten is, is het goed om de leverancier de 'garantie' te geven, dat is best. Maar het kunnen vragen van afgeleidingen moet blijven.

Het zou toeleveranciers van nieuwe emissiearme techniek vrij moeten zijn te kiezen voor het indienen van een aanvraag voor een afgeleide factor op basis van onderbouwde kennis of verwachtingen (wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld) en/of op basis van een bestaand werkingsprincipe of reeds erkend stalsysteem of onderdeel ervan, of te kiezen voor een meettraject bij een techniek of systeem welke niet afgeleid kan worden of zo nieuw is dat er eerst gemeten moet worden.

U geeft in uw overwegingen aan dat er geen sprake is van stijging van bestuurlijke lasten voor gemeenten en provincies als bevoegd gezag. Als u met deze wijziging indirect elke nieuwe aanmelding voor de Rav-lijst verplicht tot meten, komt die stijging er wel voor

toeleveranciers en initiatiefnemers (lang traject, hoge kosten aan inzet en metingen). Men zal ervoor terugschrikken.

U geeft in uw overwegingen aan dat de effecten voor het milieu positief zijn. U verwacht dat e.e.a. leidt tot meer innovatie en grotere betrouwbaarheid van de werking van emissiearme systemen. Ik voorzie dat het verplicht meten NIET leidt tot snellere innovatie – integendeel – en dat de (on)betrouwbaarheid van ammoniakcijfers ook NIET veel hoger is, gezien alle landbouwkundige variaties die zich in stal, dier, voer en klimaat voor kunnen doen.

Dat u leveranciers en stalinrichters wil 'beschermen' tegen plagiaat en copy-cats is prima en in zekere zin ook gewenst. Maar houd de 'snelle manier' van het aanvragen van een afgeleide factor open!

Samengevat:

Als de wijziging inhoudt dat straks 'alles gemeten moet worden, voordat het op de lijst komt' spannen we het paard achter de wagen. Het zou kwalijk zijn dat voor elke wijziging in de toekomst een meetverplichting geldt. Er moet (!) ruimte blijven voor het aanvragen van een afgeleide factor of techniek. Het een hoeft het ander ook niet uit te sluiten. Maar hoe het nu opgeschreven is, is te nauw en als het zo is als ik denk dat het is, dood in de pot.

Met vriendelijke groet,

HOEVE ADVIES BV

Ing. W. (Wim) Hoeve